

ВИКЛИКИ СТВОРЕННЯ СПІЛЬНОГО РИНКУ КАПІТАЛІВ ЄС

Домінуючі дії посткризових заходів провідних економік світу були направлені на встановлення реальних процентних ставок, близьких до нуля, що повинно було б запустити спонукальні інвестиційні мотиви усіх секторів економіки та забезпечити поступовий вихід із рецесії. В емпіриці, інвестиційні апетити навіть при низьких процентних ставках залишаються на непорушно низькому рівні, а рівні несприйняття ризиків – на високому. В ЄС з проблемою виходу із затяжної рецесії вирішили зайнятись на системному рівні, ініціювавши в листопаді 2014 року комплексний інвестиційний план розміром у 315 млрд. євро. Поряд з цим, переслідуючи ідеї просування інтеграційних процесів в ЄС, Європейська Комісія вирішила змінити правила гри на фінансових ринках, розробивши проект спільного ринку капіталів (Capital Markets Union), який покликаний забезпечити вільний рух капіталу в межах інтеграційного об'єднання.

Регулятори та учасники ринків капіталів в країнах ЄС-28 погоджуються з тим, що європейські фінансові ринки функціонують з серйозними диспропорціями [1]. Частка банківських активів країн ЄС втричі перевищує їх ВВП, тоді як у США цей показник становить лише 70%. Більше того, джерела фінансування європейських компаній становлять 80% з банківської системи та 20% з ринку капіталів. В США ця структура фінансування є дзеркально протилежною. Фінансова система в ЄС дисфункціонує в плані диверсифікації джерел фінансування, і тому великі пули заощаджень залишають інертними по відношенню до інвестиційних проектів. Слід зазначити, що ринкова капіталізація ЄС-28 значно відстає від провідних країн світу (див. рис. 1).

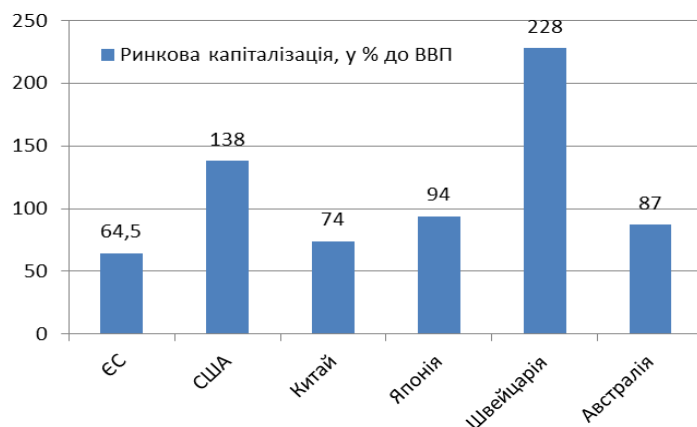

Рис. 1. Ринкова капіталізація провідних економік світу

Прискіплива увага до фінансової системи зі сторони відповідних виконавчих інституцій ЄС загострилась після недавньої фінансової кризи, що спричинила посилення капітальних вимог до банківської системи, що у свою чергу призвело до обмеження кредитування та пошуку альтернатив на ринку капіталів. Таким чином, промоція спільного ринку капіталів в ЄС повинна підсилити стійкість фінансової системи, стимулювати прийняття вищих рівнів ризику та придати динамізму усій економічній системі.

Незважаючи на значний прогрес в європейській інтеграції, ринку капіталу країн ЄС тяжіють до фрагментації за національною ознакою (див. рис. 2). Ця фрагментація ускладнює розвиток глибоких і ліквідних ринків, не дозволяє повністю використати переваги від ефекту масштабу [2]. Національні ринки капіталів характеризуються набором спільних ризиків, тоді як диверсифікація інвестування, яка приносить користь при об'єднанні некорельованих ризиків, як правило, є обмеженою в застосуванні лише в одній з національних систем ринку капіталу.

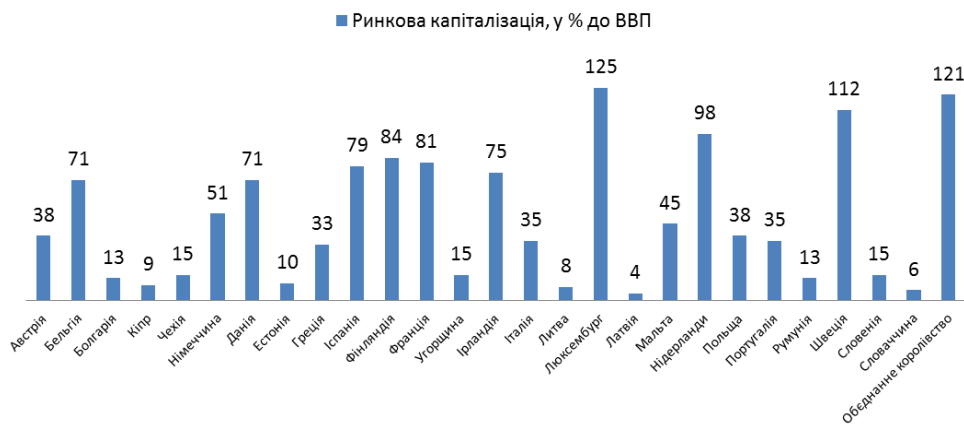

Рис. 2. Ринкова капіталізація країн-членів ЄС-28.

Отож, імплементація спільного ринку капіталів в ЄС без утворення наднаціональної регуляторної інституції – черговий етап зближення економік, який повинен усунути ризики фінансування з ослабленої банківської системи ЄС та розширити інвестиційні перспективи країн ЄС.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Capital Markets Union [Electronic source] / European Commission. – Mean of access: http://ec.europa.eu/finance/capital-markets-union/index_en.htm.*

2. *Initial Reflections on the Obstacles to the Development of Deep and Integrated EU Capital Markets / European Commission. Accompanying to document Green Paper Building a Capital Markets Union {COM(2015) 63 final}. – Brussels. – 18.02.2015. – 36 p.*

ПРИНА МИГАС

Науковий керівник:

к.е.н., доцент Уніят А. В.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФОНДОВОГО РИНКУ ЯК ФАКТОРА РОСТУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

На сьогоднішній день актуальною є проблема глобалізації та інтернаціоналізації фондових ринків країн світу. Міжнародна практика свідчить, що все більшу увагу вчені та представники публічної влади приділяють біржам, торговельним домам, банкам та іншим інститутам, які регулюють потоки капіталу як в національних, так і в міжнародних масштабах.

Фондовий ринок є абстрактним поняттям, яке служить для позначення сукупності дій і механізмів, що роблять можливими торгівлю цінними паперами.

Ринок цінних паперів в Україні розпочав своє становлення у 1991 році з прийняттям Закону України «Про цінні папери і фондову біржу». Тоді Україна на законодавчому рівні отримала інструменти та професійних учасників ринку цінних паперів, які брали активну участь у створенні вітчизняного фінансового сектору економіки.

Динаміка показників економічного розвитку України протягом останніх років, зокрема і ринку цінних паперів, свідчить про закріплення позитивних тенденцій. Серед головних позитивних змін, які були характерні для фондового ринку в цей період та сформували надійну основу для подальшого зміцнення ринку цінних паперів, а також сприяли відновленню його інвестиційної функції – збільшення обсягу торгів, зростання показника співвідношення капіталізації до ВВП, залучення інвестицій та ін.

За даними Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, показник обсягу залучених інвестицій в економіку України через інструменти фондового ринку протягом 2014 року становив 217,25 млрд. грн. Порівняно з аналогічним періодом 2013 року обсяг